

la sua nau --- de roba de mercaders --- e anant en aquell viatge vendrà-li cas de ventura, que per mal temps, o per lenys armats de enemics o --- ell haurà a gitar, de aquella roba que porta una quantitat --- lo senyor de la nau és tengut de metre en aquell git qui fet serà, per tot aquell nòlit que rebrà», *Consolat de Mar*, §§ 53, 51, Pard., pp. 103, 102 (en altres passatges *get*, §§ 52, 53, 54, pp. 103, 104, 105); *metre en git* 'llançar una mercaderia en mar' ex. en Careta, *Barbr.* (s. v. *pacotilla*). No confonguem amb aquest mot *fer git* 'fer piu-piu' un moixó, onomatopeia (semblant al cast. *chistar*), que sento a la Marina d'Alacant (Alfàs, 1963).

Gitada: 'moll, dic' no sembla calc del fr. *jetée* id., car només ho he sentit a Peníscola («una *gitaeta* que no s'anúno, al peu de la Murada de Dalt», 1961). 'Tribut que hom imposa a una ciutat': «Lleida --- va veure's forçada a pagar dures contribucions i *gitades*, que dificultaven la seva restauració», Lladonosa (*La Ciutat de Lleida*, ed. Bàrcino, p. 119). *Gitadissa*. *Gitador*; *gitaire* [Belv.]; *gitarant* [id.]. *Gitarada* [Belv.]; *gitarella*; *gitera*; *giterar*.

Congitar, amb *congitador* i *congitament* 'còmplice, complicitat' ant. (amb probable influència de *conciatar*): «En Pere de Palau contrasta e fa contrastar a aquells que són de sa part, e ajudadors seus e *congitadors*, a abcegar los dretz del Sr. Rey», 1295-9, Camarasa, en el procés de P. de Palau; *congitament* id., ibid. (citare a *OCCIURE*), CaCandi (*MiscHistCat.* II, 185, 179). On sembla que s'hi suma influència del llatí *COACTARE* (cast. *cochar, cobe*-).

Foragitar [segona meitat S. XIII, cito a *deprimir PRÉMER*], *BABL* VII, 32. «Diu Víctor que aquests són d'aquells dels quals havem Luce XI, qui ab Belzebub, príncep dels diables, volen *foragitar* dyables: e no s' pot fer, car dyable no pot *foragitar* dyable, mas Déus tot poderós», Eiximenis (*Dones*, cap. 223, A, f° 157r2). «Cosa és de gran admiració com lo pensament sta ocupat en alguna cosa de dolor, que la ira *foragita* la pietat, e la pietat exalça la ira», «ajudar-me'n pogués en la necessitat *foragitant* de mi tota temor», JnMartorell (Ag. II, 75, 235); «que algun juheu, qual que sia, no vage en hàbit de christià; e qui contrafarà, serà escobtat per la ciutat ab grans açots, sens tota mercè; no res menys, serà *foragitat*», *Li. de Deliberacions del Consell de Bna.*, S. xv (f° 47). I en passiva: «si per la tua excellent virtut podien ésser *foragitats* aquests genovesos, italians e lombarts, ensemes ab los moros, del nostre imperi e regne de Macedònia, la mia ànima restaria aconsolada», JoMartorell (Ag. II, 48).

Fou un mot decadent o oblidat en els segles baixos, de manera que Belv. només el recull com «anti-quat»; però el reprèn el llenguatge de la Renaix., ja MilàF: «Dels palaus fo mon pare *foragitat*, / morí de dol y pena Na Melissant» (*ProsB.*, v. 225); «L'hi esperen ab los nùmidas Arpies y Amazones, / feram que *foragita* de l'Àfrica 'l desert: / çvindrien a donar-li potser enhorabones, / per haver de cadenes dextat lo mar llibert?», *Atl.* (230); *foragitador*; *foragitament*;

+*foragit* no conegut en aquesta forma però sí en la variant fonètica pallearesa *forait* (BDC xx, 95), i un poc alterat en *foroit* 'ràfec, volada de la teulada' a València d'Àneu (*AlcM*), on tant hi pot haver mera assimilació vocàlica, com contaminació d'*introit* (potser usat per textos de dret consuetudinari).

Regitar [Belv., ant.]; en citare ex. de c. 1400, de les *Màximes Morals*, a prop. de *retret* (*TREURE*); *regit*, amb variant fon., ribag.: «los últimos brotes de la hierba que ya no se recogen, sino que se deja que los coma el ganado sobre el mismo prado»: «ficarem al Saldiet el bestia ta que se minchen el *rechbet*», Ferraz (p. 92); *regit* «retoño» en el Matarranya (Aiguaviva, *RFE* xxxiii, 55); *regitera?* *Sobregitar*; *sobregitament*.

Tragitar [Belv.: «hacer arcadas», *tragitar-se* «dar arcadas»; 1706, diccionari Aguiló]; *tragitar-se* cat. occ. (diccionari Aguiló); *tragitat* mallorquí, 1823 (diccionari Aguiló); *tragitador* [S. xv, Ag.], -*dora*: «Ja callava la Fortuna e sperava la resposta de Neptumpno, quan la mar començà a bullir e --- Neptumpno tragué aquell terrible e espaventable cap e --- dix: —Què és açò, falsa *tragitadora?* ¿E penses tu que yo són la tua roda, que-m menes e gires ---», *Curial* (*NCL* III, 49.20 glossat «embolicaire, farsant»: ¿això o 'fetillera', 'prestidigitadora?'); *tragitaire* [c. 1475, JnEsteve]. *Tragit* [*DOrt.*], però, és el mot més viu d'aquest grup en el cat. central: «quin *tragit* que es porta aquest noi, sempre d'una banda a l'altra», «amb aquell *tragit* no em vaig poder adormir fins a la matinada»; *tragitós* [*DOrt.*].

De *gitar* potser és derivat *gitius* m. pl. (Tavascan) o dissimilat *zetius* Estaon i Esterri de Cardós (BDC xxiii, 293) «les bigues que aguanten el sostre dels baixos de la casa» (no polides, perquè no es veuen gaire): ni morfològicament ni en l'aspecte semàntic no es veu gaire com pot derivar de *gitar*; i per això suggereix *AlcM* que sigui derivat de *llata*, fixant-se en una variant *lletiu* que vaig citar: però aquesta variant només la vaig sentir a Estaon, on l'informant deia *zetius* com pertot (només el seu noi, present, vaig notar que ho pronunciava amb *l*-), sembla doncs que la relació amb *llata* sigui d'etim. pop., passat que es tractés d'un encruentament de **llatiu* amb l'obscur mot gc. i aran. *sebi(e)u/soubiu/sabiu* 'vareta' (per al qual Rohlfs, *Le Gc.*, § 32 suggereix vagament un origen basc, però cf. *DCEC* SIBIL «cercado», altre mot obscur, potser de *SAEPILE*).

Més aviat sembla raonable que ens hàgim de deixar orientar per un oc. ant. (poc freqüent) *get* 'ràfec de teulada' (PSW, s. v.), que Jud (*ASNSL* cxx, 89n.) relacionava amb *zyitadú* m., *zyitú* m. en dos punts gascons (719, 709) del mapa «poutre» de l'ALF, i amb un fr. ant. *giste* «solive, poutre» (God.): però aquesta s'era sens dubte muda tenint en compte que el mateix God. en dóna una variant *gitteau*: justament *gitiu* podria ser manllevat amb alguna ultracorrecció d'alguna forma oc. **giteu* corresponent a aquesta forma francesa; pel costat semàntic podríem relacionar amb formacions franceses com *jetée* 'dic, arcades de rec' o bé partir de la idea de *gitar l'aigua de pluja*.